

บทคัดย่อ

การศึกษา เรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดคดีจำหน่ายยาเสพติดของผู้ต้องขังหญิง : ศึกษาเฉพาะกรณีทัณฑสถานหญิงกลาง” มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและสภาพปัญหา การกระทำผิดคดีจำหน่ายยาเสพติดของผู้ต้องขังหญิง ศึกษาปัจจัยที่นำไปสู่การกระทำผิดคดีจำหน่ายยาเสพติดของผู้ต้องขังหญิง และแสวงหามาตรการป้องกัน และแนวทางแก้ไขการกระทำผิดของผู้ต้องขังหญิง การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ (Survey Research) ในรูปแบบเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือผู้ต้องขังเด็ดขาดหญิงคดีจำหน่ายยาเสพติด ที่ต้องขังในทัณฑสถานหญิงกลาง จำนวน 269 คน

ผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ต้องขังหญิงส่วนใหญ่ มีอายุ 40 ปีขึ้นไป อายุขณะกระทำผิด อยู่ระหว่าง 30-39 ปี ภูมิลำเนาอยู่ใน กรุงเทพมหานคร มีระดับการศึกษา ประถมศึกษา มีสถานภาพสมรสแล้ว มีอาชีพรับจ้าง รายได้ต่ำกว่า 5,000 บาทต่อเดือน ส่วนใหญ่ไม่เคยมีประวัติการกระทำผิดและไม่เคยเกี่ยวข้องกับยาเสพติดมาก่อน ชนิดยาเสพติดที่ถูกจับกุม คือ ยาบ้า วิธีการจำหน่ายยาเสพติดส่วนใหญ่ เป็นคนกลางในการติดต่อซื้อขายยาเสพติด และกำหนดโทษที่ได้รับคือจำคุกมากกว่า 15 ปีขึ้นไป ซึ่งเห็นได้ว่าการมีระดับการศึกษาต่ำ มีอาชีพไม่มั่นคง รายได้ต่ำ และมีภาระครอบครัวที่ต้องรับผิดชอบ มีส่วนต่อการจำหน่ายยาเสพติดส่วนปัจจัยทางสังคมหรือสภาพแวดล้อม พบว่า ครอบครัวผู้ต้องขังหญิงส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์ที่ดี สมาชิกในครอบครัวไม่เกี่ยวข้องกับการจำหน่ายยาเสพติด จึงไม่มีการชักชวนให้จำหน่ายยาเสพติด เพราะไม่ได้เห็นว่าการจำหน่ายยาเสพติดเป็นการสร้างรายได้ให้แก่ครอบครัว ชุมชนที่อยู่อาศัยมีมาตรการป้องกันและมีการแก้ไขปัญหายาเสพติดโดยร่วมมือกับทางราชการ ในชุมชนยังไม่ยอมรับว่าการจำหน่ายยาเสพติดเป็นสิ่งที่ถูกต้องและสร้างรายได้ แต่การที่ผู้ต้องขังหญิงมาจำหน่ายยาเสพติดเป็นการตัดสินใจกระทำเองโดยสมาชิกในครอบครัวไม่มีส่วนเกี่ยวข้อง ไม่ทราบถึงการกระทำของผู้ต้องขังหญิง และไม่ใช้เพราะอาศัยอยู่ในชุมชนที่มีการจำหน่ายยาเสพติดอย่างแพร่หลาย ซึ่งการตัดสินใจจำหน่ายยาเสพติดอาจเป็นเพราะความจำเป็นเนื่องจากมีภาระครอบครัวที่ต้องดูแลรับผิดชอบ แต่รายได้ที่นำมาเลี้ยงดูครอบครัวมีไม่เพียงพอ สำหรับปัจจัยทางจิตวิทยา พบว่า ผู้ต้องขังหญิงส่วนใหญ่ สามารถแยกแยะความถูกต้องและไม่ถูกต้องออกจากกันได้ ให้เหตุผลกับการกระทำของตนได้ เกรงกลัวต่อผลแห่งการกระทำผิด และทราบว่าการจำหน่ายยาเสพติดเป็นสิ่งที่ผิดกฎหมาย แต่เห็นว่าตนเองอาจมีความจำเป็นที่จะต้องจำหน่ายยาเสพติด และยอมรับว่าการจำหน่ายยาเสพติดนั้นตนเป็นผู้ตัดสินใจกระทำเองไม่มีใครบังคับ ผู้ต้องขังหญิง

ส่วนใหญ่ยังเห็นว่าการจำหน่ายยาเสพติดมีความเสี่ยงต่อการถูกจับกุม แต่ให้ผลตอบแทนสูงคุ้มค่าแก่การลงทุน ในส่วนข้อเสนอแนะ มาตรการและแนวทางแก้ไขการกระทำผิด ผู้ต้องขังหญิงมีข้อเสนอแนะว่า ควรดำเนินการปราบปรามแหล่งผลิตยาเสพติดให้จริงจังและเด็ดขาดมากที่สุด รองลงมา ควรให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโทษของยาเสพติดแก่ประชาชนให้มากและทั่วถึง และควรเพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันและปราบปรามการจำหน่ายยาเสพติดของเจ้าหน้าที่ ให้มากยิ่งขึ้นกว่าที่เป็นอยู่

ข้อเสนอแนะจากการศึกษา คือ สมาชิกในครอบครัวควรมีกิจกรรมร่วมกันเพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีและความเข้มแข็งของสถาบันครอบครัว ชุมชนที่มีสถานะเสี่ยงต่อการแพร่ระบาดของการจำหน่ายยาเสพติดควรมีการรวมกลุ่มจัดกิจกรรมในการพัฒนาอาชีพแก่ผู้หญิงที่ว่างงานหรือด้อยโอกาสเพื่อสร้างโอกาสในการประกอบอาชีพและส่งเสริมให้มีส่วนร่วมในการรณรงค์ป้องกันและแก้ไขปัญหการจำหน่ายยาเสพติดโดยรวมมือกับทางราชการและเอกชน ด้านเจ้าหน้าที่ซึ่งปราบปรามยาเสพติดควรเข้ามามีบทบาทในการสนับสนุนและร่วมกับชุมชนในการรณรงค์ต่อต้านการจำหน่ายยาเสพติดพร้อมทั้ง رصدขั้นตอนและสภาพความเป็นไปและพฤติกรรมของสมาชิกในชุมชน เรือนจำหรือทัณฑสถานหญิงควรมุ่งเน้นการแก้ไขพฤติกรรมเสียของผู้ต้องขังหญิง ด้วยการให้ความรู้เรื่องโทษภัยของการจำหน่ายยาเสพติดและจัดอบรมพัฒนาจิตใจโดยใช้หลักชุมชนบำบัดเข้ามาแก้ไขบำบัดผู้ต้องขังหญิงอย่างจริงจังและต่อเนื่อง ภาคเอกชนควรเปิดโอกาสให้ผู้ต้องขังหญิงที่พ้นโทษและผ่านการบำบัดแก้ไขพฤติกรรมแล้วเข้าทำงานหรือเข้ามาช่วยเหลือในเรื่องการจัดหาอาชีพที่เหมาะสมให้รัฐบาลควรส่งเสริมทางเลือกและให้โอกาสในการประกอบอาชีพแก่ผู้ต้องขังหญิงให้เท่าเทียมกับประชาชนทั่วไปโดยการส่งเสริมการศึกษาและพัฒนาฝีมือแรงงาน ส่งเสริมการประกอบอาชีพส่วนตัว และสนับสนุนให้มีโอกาสเข้าร่วมโครงการต่าง ๆ ของรัฐ และควรประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิสตรีหรือสื่อต่าง ๆ เพื่อประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ความรู้เรื่องผลที่ได้รับจากการจำหน่ายยาเสพติดว่าจะได้รับผลร้ายเพียงใด